

Σιούφας και Συνεργάτες
Δικηγορική Εταιρεία

ΣΤΕ 2460/2021:
ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ
Η ΔΙΑΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ
ΔΕΥΤΕΡΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΟΤΑΝ
Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ
ΓΙΑ ΤΥΠΙΚΟ ΛΟΓΟ -
ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ

**ΣΤΕ 2460/2021: ΑΝΤΙΘΕΤΗ ΣΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ Η ΔΙΑΤΑΞΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΚΗΣΗ ΔΕΥΤΕΡΗΣ
ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ ΟΤΑΝ Η ΠΡΩΤΗ ΑΠΕΡΡΙΦΘΗ ΓΙΑ ΤΥΠΙΚΟ ΛΟΓΟ –
ΠΑΡΑΠΟΜΠΗ ΣΤΗΝ ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ**

Το Συμβούλιο της Επικρατείας, με την προσφάτως δημοσιευθείσα απόφαση του έκτου τμήματός του, η οποία έλαβε αριθμό 2460/2021, απεφάνθη ότι, η σύμφωνα με το άρθρο 70 παρ. 1 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ΚΔΔ) δυνατότητα άσκησης δεύτερης προσφυγής, κατόπιν απόρριψης της πρώτης για τυπικό λόγο, είναι αντίθετη προς το Σύνταγμα.

Συγκεκριμένα, κατά την πρώτη παράγραφο του άρθρου 70 παρ. 1 ΚΔΔ: *«Είναι απαράδεκτη η άσκηση δεύτερης προσφυγής από τον ίδιο προσφεύγοντα κατά της αυτής πράξης ή παράλειψης. Κατ' εξαίρεση, επιτρέπεται η άσκηση δεύτερης προσφυγής, όταν η πρώτη έχει απορριφθεί τελεσιδίκως για οποιονδήποτε τυπικό λόγο και σε κάθε περίπτωση, εκτός από αυτή της απόρριψής της ως εκπρόθεσμης, καθώς και όταν ο προσφεύγων κλήθηκε κατ' εφαρμογή των άρθρων 28 παράγραφος 3, 139Α και 277 παράγραφος 1 του παρόντος*

Κώδικα. Η προσφυγή αυτή ασκείται εντός προθεσμίας εξήντα (60) ημερών από την κοινοποίηση της τελεσίδικης απόφασης και τα αποτελέσματα της άσκησης της ανατρέχουν στο χρόνο άσκησης της πρώτης.» Ως απόρριψη προσφυγής για «τυπικό λόγο» που δικαιολογεί την άσκηση δεύτερης προσφυγής, κατά τα ανωτέρω, νοείται κάθε περίπτωση –πλην των ρητώς θεσπιζομένων εξαιρέσεων- κατά την οποία η (πρώτη) προσφυγή απορρίπτεται για έλλειψη δικονομικής προϋποθέσεως ως απαράδεκτη, χωρίς να εξεταστεί κατά τη βασιμότητά της. Ειδικότερα, η περίπτωση του απαραδέκτου της προσφυγής λόγω μη υπογραφής του δικογράφου της από δικηγόρο, μη εμπίπτουσα στις ως άνω εξαιρέσεις του νόμου, υπάγεται στην έννοια της απορρίψεως για τυπικό λόγο κατά την ανωτέρω διάταξη.

Κατά την κρίση του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου, η καθιέρωση δικαιώματος ασκήσεως δεύτερης προσφυγής στην προεκτεθείσα έκταση (για κάθε κατ' αρχήν «τυπικό λόγο») έχει ως αποτέλεσμα να διαρρηγνύεται σε μεγάλο βαθμό και χωρίς να προκύπτει λόγος δημοσίου συμφέροντος η βασική για το διοικητικό δίκαιο και τη διοικητική δικονομία αρχή της άπαξ ασκήσεως των ενδίκων βοηθημάτων αλλά και να κλονίζεται το σύστημα κανόνων, το οποίο η έννομη τάξη έχει εισαγάγει για το παραδεκτό της προσφυγής, σύστημα το οποίο υπηρετεί – και γι' αυτό, άλλωστε, κρίνεται παγίως συνταγματικό- την εύρυθμη λειτουργία της διοικητικής δικαιοσύνης και και το οποίο εξακολουθεί να ισχύει, χωρίς να κρίνεται αναγκαία η τροποποίησή του. Υπό τα δεδομένα αυτά, η ανωτέρω ρύθμιση περί ασκήσεως δεύτερης προσφυγής αντίκειται στη συνταγματική αρχή της ασφάλειας του δικαίου, την απορρέουσα από την αρχή του κράτους δικαίου και ιδίως από τις διατάξεις των άρθρων 2 παρ. 1 και 25 παρ. 1 εδ. α' του Συντάγματος, καθώς και στην κατά το Σύνταγμα (άρθρα 4 παρ. 1 και 20 παρ. 1) υποχρέωση του νομοθέτη να διασφαλίζει αφενός μεν την ουσιαστική ισότητα στη διαδικαστική και δικονομική μεταχείριση των διαδίκων, αφετέρου δε την αποτελεσματική παροχή δικαστικής προστασίας και την ορθολογική προς τούτο οργάνωση της Δικαιοσύνης (και ειδικότερα της Διοικητικής Δικαιοσύνης κατά τα άρθρα 94 και 95 Συντάγματος).

Σημειώνεται ότι, κατόπιν της ανωτέρω κρίσης του, το Στ' Τμήμα του ΣτΕ παρέπεμψε την υπόθεση στην Ολομέλεια του Δικαστηρίου για οριστική επίλυση.

Πηγή: adjustice.gr

Χριστίνα Ζήση

Δικηγόρος

Δ.Μ.Σ. Αστικού Δικαίου Ε.Κ.Π.Α.